

NAMSOS KOMMUNE
Postboks 333 Sentrum
7801 NAMSOS

Vår dato: 24.09.2025

Vår ref.: 202405871-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2024/2190-1

Nedlegging av Sævik dam er ikke konsesjonspliktig - Namsos kommune i Trøndelag fylke

Vi viser til forespørsel datert 20.03.2024 om nedlegging av Sævik dam i Barstadvassdraget. NVE har gjort en konsesjonspliktavurdering av tiltaket. Først i brevet finner du vårt vedtak og informasjon om hva du må gjøre videre. Deretter kan du lese om tiltaket og vår vurdering av dette.

NVEs vedtak

NVE vedtar at nedlegging av Sævik dam ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8. Vedtaket har hjemmel i vannressursloven § 18.

Dette vedtaket er gyldig i tre år.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Forutsetninger for vedtaket

- Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med framlagte planer.
- Selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig, må dere planlegge og utføre tiltaket slik at det er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser i vassdraget.

Hva må du gjøre videre?

Vi understreker at det kan være nødvendig med tillatelse etter annet lovverk til nødvendige tiltak/inngrep i forbindelse med nedleggingen. Dere må ta kontakt med andre myndigheter for å få de **nødvendige tillatelser**. De mest aktuelle myndighetene vises under, men lista er ikke uttømmende:

- **Kommunen** for avklaring etter plan og bygningsloven
- **Statsforvalteren** for avklaring etter lakse- og innlandsfiskloven (anadrom strekning og vassdrag med kreps) og eventuell søknad om dispensasjon fra kravet om kantvegetasjon i vannressursloven § 11.

- **Fylkeskommunen** for avklaring etter lakse- og innlandsfiskloven (ikke anadrom strekning) og kulturminneloven.
- **NVE ved damtilsynet** for godkjenning av teknisk plan for nedlegging, slik at hensyn til damsikkerhet blir ivaretatt.
- Avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Dersom dere endrer planene for tiltaket, bør de sendes til NVE for ny vurdering.

Orientering om tiltaket

Namsos kommune ønsker å legge ned Sævik dam i Barstadvassdraget. I dag har dammen dårlig tilstand og stor lekkasje. Dammen er ikke i bruk, og kommunen ønsker å rive den for å ivareta sikkerheten i vassdraget. Den var inntaksdam til Sævik kraftstasjon, som var i drift frem til 1939. Den er en murdam med høyde 3 m og lengde 30 m. Siden den tidligere reguleringen ikke lenger benyttes, veksler vannivået i dag naturlig mellom kote 22 moh og kote 25 moh.

Dammen planlegges fjernet i sin helhet. Fra veien Prestvikmyra går det en traktorvei langs nordsiden av magasinet. Traktorveien skal forsterkes midlertidig og benyttes som adkomst til riggområdet. Betongen skal meisles vekk, sorteres og leveres til godkjent mottak på Klinga, ca. 5 km sør for Sævik dam.

Vannspeilet i Sevielva senkes med inntil 3 m og tilbakeføres som elv i ca. 800 m lengde. Klingavegen (Fv 17) krysser elva på denne strekningen.

Hva har høringspartene uttalt?

Forespørselen er sendt Namsos kommune, Trøndelag fylkeskommune og Statsforvalteren i Trøndelag på høring. Dette anses tilstrekkelig for konsesjonspliktverdinger. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Namsos kommune uttaler i brev av 25.05.2025 at de ikke har noen merknader til vurdering av konsesjonsplikt for Sævik dam.

Statsforvalteren i Trøndelag uttaler i brev av 30.05.2025:

«Sævik dam ligger i Barstadelva, 139-250-R, som er anadrom i nedre del.

Barstadelva er i Vann-nett vurdert til å ha dårlig økologisk tilstand, fordi inntaksdammen til Sævikfossen kraftstasjon vurderes som et oppgangshinder for fisk inklusive ål. Tilstanden mht. bunnfauna er god.

Fjerning av Sævik dam vil fjerne en fysisk barriere og dermed bedre den økologiske tilstanden iht. vannforskriften § 4, slik at miljømålet om god økologisk tilstand kan oppnås. Tiltaket vurderes som positivt for vannmiljø.»

Dette er NVEs vurdering av tiltaket

En konsesjonspliktvrdering er en enkel forhåndsvurdering av om tiltaket kan være til ulempe for noen allmenne interesser knyttet til vassdraget. NVE presiserer at terskelen for konsesjonsplikt i nedleggingsaker er høyere enn når det er planlagt nye tiltak. Fordeler med tiltaket er ikke en del av vurderingen.

Hydrologi

Ved Sævik dam er nedbørfeltet 39 km². Ved bruk av NEVINA er middelvannføring beregnet til å være 1,79 m³/s og alminnelig lavvannføring til 0,12 m³/s. Middelflom er beregnet å være 13,3 m³/s og 200-års flom til 31,4 m³/s. Hvis Sævik dam nedlegges, vil vannføringen gjennom området styres av naturlige variasjoner. Reguleringen har ikke vært i aktiv bruk de senere årene, så vannstanden har variert med tilsiget. Siden magasinet er lite og ikke har vært i bruk vurderer NVE at flomvannføringene nedover i vassdraget ikke vil påvirkes vesentlig ved fjerning av dammen.

Biologisk mangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer saken. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5 er man avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8. Hvis kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, skal man bruke føre-var-prinsippet jf. naturmangfoldloven § 9.

Det er ikke laget rapport om biologisk mangfold i forbindelse med planene om nedlegging av Sævik dam. I forespørselen er det likevel oppgitt funn av arter i Artskart og naturtyper i Naturbase. Her vises til funn av de to sårbare (VU) artene gullprikkklav og trådragg langs magasinet i Sevielva. Det er også oppgitt at den truede (EN) arten ål finnes i magasinet til Sævik dam. For naturtyper vises det til noen forekomster av boreal regnskog, kystgranskog og gammel barskog. NVE mener det er usannsynlig at tiltaket kan påvirke disse artene og naturtypene negativt.

I Naturbase og Artskart (17.07.2025) fant NVE ingen truede arter eller naturtyper som kan tenkes å bli negativt påvirket av tiltaket. På strekningen nedstrøms Sævik dam er Sevielva lakseførende, og har utløp i en nasjonal laksefjord. NVE er enig med Statsforvalteren i at det planlagte tiltaket vil fjerne et eksisterende oppgangshinder for fisk, inkludert ål, og at dette vil bedre den økologiske tilstanden, slik at det blir enklere å oppnå målet om god økologisk tilstand i vassdraget.

Med bakgrunn i informasjon fra tiltakshaver, søk i databaser og egne erfaringer vurderer NVE at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å vurdere konsesjonsplikt, jf. at kunnskapsgrunnlaget skal stå i forhold til saken sin karakter og sjanse for skade på naturmangfoldet. Ut ifra eksisterende kunnskap kan vi ikke se at det planlagte tiltaket vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold. Tiltaket vil etter NVE sitt syn ikke komme i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4-5.

Landskap og friluftsliv

I forespørselen opplyses det at området benyttes som turterreng, mest for lokalbefolkning. Det vises likevel til at stier og adkomstveg er nær grodd igjen og at området antas å være mindre brukt til tur og rekreasjon. Videre opplyses det at en senkning av vannstand bare vil bli synlig lokalt rundt Sævik dam, og at vannstand oppover Seielva vil påvirkes langs en ca. 800 m lang strekning. Siden Seielva har relativt steile kanter påpekes det også at senkning av vannstand ikke vil tørlegge større arealer.

NVE viser til at Seielva er kartlagt som et svært viktig friluftsområde med stor potensiell bruk i Naturbase (FK00040079). NVE mener den landskapsmessige virkningen av tiltaket er beskjeden, og at kvalitetene som friluftsområde kan opprettholdes og om ønskelig videreutvikles.

Kulturminner

Søk i Askeladden 17.07.2025 viser ingen registrerte kulturminner som kan påvirkes av tiltaket. I kommunens forespørsel er likevel Sævik dam oppgitt å være et kulturminne. Både selve dammen, den gamle kraftstasjonen og bestyrerboligen er også registrert som kulturminner av publikum, og vist i karttjenesten Kulturminnesøk. NVE mener det er mulig å bevare noen av det historiske objektene, selv om Sævik dam fjernes. Dersom dette er ønskelig, mener NVE at det er kommunen og kulturminnemyndigheten sitt ansvar å iverksette egnede tiltak.

Naturfare

Det er påvist kvikkleire i to områder. Det ene rett nedstrøms Sævik dam, langs sørsiden av Seielva (1115: Prestvika) og det andre oppstrøms langs sørsiden av elva (1116: Sævik). I kommunens forespørsel er det vist til at en lokal senkning av grunnvann oppstrøms Sævik dam ikke vil føre til at stabiliteten til forekomsten endres negativt. NVE er enig i dette, såfremt vannstandsendringer ved nedtappingen gjennomføres så langsomt at det heller ikke da oppstår fare for å endre stabilitet eller starte erosjon. Dette vil være i tråd med aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5.

Nedlegging av vassdragsanlegg

Ved bygging og etablering av kraftverk etableres det vassdragsanlegg (dammer og vannveier) og hjelpeanlegg som veier og kraftstasjonsbygninger. Når et vassdragsanlegg ikke lenger er i bruk og vedlikeholdes, skal det fjernes og vassdraget tilbakeføres. I denne saken er det bedt om en vurdering av fjerning av dammen som ble ferdigbygget i 1916. I tilknytning til kraftverket, som ikke har vært i drift siden 1939, er det også etablert vannvei, anleggsveier og kraftstasjonsbygning. En del av disse anleggene har sin naturlige funksjon i gjenbruk, og vedlikeholdes og opprettholdes, mens vannveien blir liggende til nedfalls og mulig risiko for allmennheten.

NVE er ikke kjent med tilstanden på vannveien knyttet til Sævik kraftverk, men vi forutsetter at også denne blir fjernet siden den ikke lenger er i bruk. Et alternativ til fjerning er igjenfylling. Dette vil være i tråd med regelverket i vannressursloven. NVE mener at fjerning eller igjenfylling av vannveien i seg selv ikke vil utløse konsesjonsplikt etter

vannressursloven, men forutsetter at dette vurderes sammen med nedleggingen i en sak etter plan- og bygningsloven.

Oppsummering og konklusjon

Dameier, Namsos kommune, ønsker å legge ned Sævik dam fordi den ikke er i bruk og har dårlig tilstand og stor lekkasje. Kommunen ønsker å rive den for å ivareta sikkerheten i vassdraget. Hovedregelen i vannressursloven § 41 er at vassdragsanlegg som eier ikke ønsker å vedlikeholde skal fjernes. NVE legger til grunn at hele damkonstruksjonen fjernes og at forholdene så langt det lar seg gjøre gjenopprettes til naturlige forhold. Vi forutsetter også at vannveien fjernes, eller alternativt fylles igjen. Eventuelle behov for å ivareta allmenne interesser knyttet til kulturminner og friluftsliv kan følges opp av tiltak i regi av fylkeskommunen eller kommunen. NVE mener derfor at nedlegging av Sævik dam ikke fører til slike ulemper for allmenne interesser at det trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Silje Aakre Solheim
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

NAMSOS KOMMUNE

Kopimottakerliste:

Namsos Kommune Teknisk Etat
Trøndelag fylkeskommune
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.